

H. W. WILSON MÜESSESESİNİN DÜNYA KÜTÜPHANECİLİĞİNE HİZMETİ

Abdülkadir SALGIR
Milli Kütüphane Başuzmanı

İlmin gelişmesinde ve ilim adamlarının bilimsel metodlara göre çalışarak zengin ve değerli fikir ürünleri verebilmelerinde «İnsanlığın yazılı belgelerinin sistematik listesi» ni hazırlayan bibliyografların hizmetleri büyüktür. Bibliyografların büyük bir dikkat ve gayret sarfederek hazırladıkları bibliyografyalar kütüphanelerin amaçlarına göre kitap seçme işlerinde, kataloglama çalışmalarında ve okuyucuların müşküllelerini halletmek konusunda sık sık başvuru alan faydalı müracaat kitaplarından. Yurt çapındaki bibliyografya çalışmaları gelişmemiş memleketlerde ne gibi eserlerin yayınlandığını, özellikle, araştırma yapılması gereken belirli konularda hangi kitapların çıktığını tesbit edebilme güçlükleri ilim adamlarının ve araştırmacıların çalışmalarını aksatmaktadır. İlim âleminin istifadesine sunulan değerli bibliyografyaların yurt sınırlarını aşip başka memleketlerde de kullanılabilmesi halinde, o bibliyografyaların gördüğü hizmetler sonsuzdur. H. W. Wilson Müessesesi de ilim âlemine zengin ve çeşitli bibliyografyalar hazırlayan ve haklı olarak bütün dünya kütüphanecilerinin ve ilim adamlarının takdirini kazanmış olan bir müessesedir.

H. W. Wilson Müessesesinin çalışmalarından ve çıkardığı çeşitli konulardaki bibliyografyalardan bahsetmeden önce, bir arkadaşımızın «Bibliyografya fabrikası» dediği bu müessesenin kurucusu H. W. Wilson'un hayatından kısaca bahsedelim. Hasey William Wilson, 12 Mayıs 1868 de A.B. Devletlerinin Vermont kasabasında dünyaya gelmiş, ve 2,5 yaşında iken annesini ve babasını kaybetmiştir. 12 yaşına kadar akrabaları yanında kalan Wilson, daha sonra Iowa ve Minnesota'ya gitmiş ve Minnesota Üniversitesinden mezun olmuştur. 1889 da Üniversitede talebe iken, arkadaşı Henry Morris ile beraber, Üniversite sitesinde küçük bir odada, Üniversite idaresinin de muvaffakatiyle, öğrencilerin ders kitaplarını ve sair ihtiyaçlarını satarak geçimlerini temine çalıştılar. Teşebbüsleri gayet başarılı oldu. Bir ders yılı içerisinde, bir buçuk milyon dolarlık satış yaptılar. İki sene sonra H. Morris Üniversiteden mezun olarak ayrılınca, Wilson bu kârlı işi yalnız olarak devam ettirdi. O yıllarda, Amerika Birleşik Devletlerinde bibliyografya çalışmaları daha ziyade naşir kataloglarınā inhisar ediyordu. Bunlar da yazar adına veya kitap adına göre düzenlenmişlerdi. Yazar adını, kitap adını veya konu-

sunu bildirerek kitap arayan öğrencilerin müracaatları Wilsonda bu üç unsuru tek bir alfabetik sırada toplayarak bir bibliyografya meydana getirme fikrini uyandırdı. Wilson, bir taraftan kitap satışı ile meşgul olurken diğer taraftan da herkese faydalı olabilecek bir bibliyografyanın nasıl hazırlanması lâzım geldiğini araştırıyordu. Üzerinden seneler geçen bu bibliyografya hazırlama fikri, nihayet 1898 de **Cumulative Book Index**'in yayınlanması ile gerçekleşebildi. Wilson, müsvetelerin hazırlanmasını matbaa tashihlerini abonelerin kayıt ve hesap işlerini, basılan bibliyografyaların postaya verilmesi işini, hanımının yardımı ile yapabileceğini düşünerek, çıkaracağı bibliyografyanın bir yıllık kâğıt ve baskı masrafını 500 dolar olarak hesapladı. Yıllık abonesi 1 dolardan 500 abone bulabileceğini umarak, pek kârlı olacağını ummadığı bu bibliyografya için ilk hamlede 300 abone kaydetti. Mesaisi gayet ucuza malolan vefakâr karısı ile beraber, 1898 de **Cumulative Book Index**'in ilk sayısını çıkardılar. Onu **United States Catalog, Readers' Guide to Periodical Literature, Book Review Digest** gibi periyodik bibliyografyalar takibetti.

Wilson, bibliyografya hazırlamak için yaratılmış bir kimse idi. Bibliyografya hazırlamak onun yalnız mesleği değil, aynı zamanda gecelerini pazar ve tatil günlerini hasredecek kadar bağlandığı bir eğlencesi idi. 29 Ekim 1938 tarihli **New Yorker** dergisi Wilson'dan şöyle bahseder : «... İnce yapılı sakın görünüşlü çıplak kafalı, gözlüklü, görünüşünden bile bir bibliyograf olduğu tahmin edilebilen bir kimsedir... İşinin bu kadar yaygın ve muazzam olmasına rağmen O, asla gösterişten hoşlanmaz. Özel bir çalışma odası ve bir sekreteri bile yoktur. Editörlerin çalıştığı geniş bir salonun bir köşesinde, O da çalışır. Dünyaya ışık tutan Bibliyografyalarının sembolü olan muazzam bir kitap üzerindeki deniz feneri ile editörler odasında bir kitap rafının üzerindeki kullanılmamış fare kapını, Onun en çok önem verdiği şeylerdendir.»

Wilson, yalnız bir bibliyograf değil, aynı zamanda bir çok basımları yapılmış olan, **The Book Man's Reading and Tools** adlı kitabın da yazarıdır... 56 yıllık meslek hayatından sonra, 1 Mart 1954 günü, 86 yaşında iken hayata gözlerini yuman Wilson, yorgunluğunu piyano çalmakla gidermeğe çalışan, sigara içmeyen, yalnızlıktan, sinemadan, gazete kupürleri toplamaktan hoşlanan ve çocukları seven bir kimse idi.

Wilson'un başlangıçta karısı ile beraber iki kişi olarak başladıkları bu işte, halen 400 den fazla personel çalışmaktadır. Çalıştırdığı kimselelere terfi, emeklilik, hastane ücretlerinin ödenmesi, yıllık izin ve haftada 5 gün çalışma gibi imkânlar sağlamış olan Wilson Müessesesi, New York'a gelen her kütüphanecinin ve bibliyografın ziyaret ettiği bir yerdir. O, hemen her konuda yayınladığı bibliyografyalarla dünyanın her

köşesinde bilinen bir Müessesedir. İşgal ettiği binanın en üstünde muazzam bir kitap üzerinde her tarafa ışıklar saçan 30 ayak yüksekliğindeki deniz feneri H. W. Müessesesinin ifa ettiği devlet çapındaki muazzam hizmetin en veziz ifadesidir.

Bu gün çeşitli konularda, periyodik olarak, 20 den fazla bibliyografya yayınlamaktadır. Bu bibliyografyalardan başka şimdiye kadar binlerce kitap yayınlamış ve yayınlamakta olan H. W. Wilson Müessesesinin, dünya kütüphaneciliğine hizmeti büyüktür.

Wilson Müessesesinin bibliyografya çalışmalarını iki grupta toplayabiliriz. 1 — Süreli yayınlarda çıkan makale, şiir, hikâye ve denemelerin bibliyografyaları. 2 — Kitapların bibliyografyası.

1 — Süreli yayınlar bibliyografyaları, özellikle, fen, teknik, ekonomi endüstri, politika ve benzri konularda araştırma yapacaklara en son ve en yeni bilgileri vermeleri bakımından çok kullanılan kütüphane malzemelerindendir. İstenilen konuda her hangi bir kitap yoksa, veya o konuda hiç bir eser yayınlanmadı ise, aranan bilgiyi dergilerde bulmak mümkündür. Fakat sayıları binleri aşan çeşitli dergilerden belirli bir konuda yazılmış makaleleri tesbit etmenin güçlüğü meydandadır. Bu güçlükler Wilson Müessesesinin yayınladığı makale bibliyografyaları sayesinde ortadan kalkmıştır.

Başta Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Avustralya, ve Güney Afrika olmak üzere hemen her memleketin kütüphanesinde Wilson Müessesesinin yayınladığı çeşitli bibliyografyalardan faydalanılır.

Wilson Müessesesi tarafından yayınlanan çeşitli bibliyografyaların kronolojik listesi :

- 1898 — **Cumulative Book Index.**
- 1899 — **Unites States Catalog. 1. bs.**
- 1900 — **Readers' Guide to Periodical Literature.**
- 1902 — **United States Catalog. 2. bs.**
- 1905 — **Book Review Digest.**
- 1907 — **Debaters' Handbook Serides.**
- 1909 — **Children's Catalog.**
- 1912 — **United States Catalog. 3. bs.**
- 1913 — **International Index to Periodicals.**
- **Industriel Arts Index.**
- 1914 — **Wilson Library Bulletin.**
- **Index to Legal Periodicals and Law.**
- 1916 — **Agricultural Index.**
- 1918 — **Standard Catalog Series.**
- 1924 — **Union List of Serials.**

- 1928 — **United States Catalog. 4. bs.**
 1929 — **Educational Index.**
 1930 — **Art Index.**
 1931 — **Essay Index.**
 1932 — **Vertical File Service.**
 1935 — **Abridged Readers' Guide.**
 1936 — **Educational Film Guide.**
 — **Library Literature.** Yayınlanmaya başladı.
 1938 — **Bibliographic Index.** Yayınlanmaya başladı.
 — **Printed Catalog Cart Service** (matbu kitap fişi servisi hizmete girdi)
 1940 — **Catalog of reprints in Series.** Yayınlanmaya başladı.
 — **Current Biography.** Yayınlanmaya başladı.
 1946 — **Biography Index.** Yayınlanmaya başladı
 1948 — **Filmsrtip Guide.** Yayınlanmaya başladı.

Wilson Müessesesi tarafından devamlı olarak yayınlanmakta olan bu bibliyografyalar hakkında kısa bilgiler:

Cumulative Book Index. A world list of books in the English language

Cumulative Book Index, CBI, 1989 de yayınlanmaya başlamıştır. Devlet yayınları ve broşürler hariç, bütün memleketlerde yayınlanmakta olan İngilizce kitapları, yazar adı, kitap adı ve konularını tek bir alfabetik sırada toplamak suretiyle tanıtan bir bibliyografik eserdir. Tam bir bibliyografik künyeden başka, kitapları fiyatlarını. Library of Congress basılı fişlerinin sipariş numaralarını, Wilson basılı fişlerinin bulunup bulunmadığını tesbit eder. Aylık olarak yayınlanır, sık sık kümülâtif basımları yapılır. CBI, 1938 - 1942 beş yıllık cilt, 1943 - 1948 altı yıllık cilt, 1949 - 1952 dört yıllık cilt, 1953 - 1956 dört yıllık cilt ve 1957 - 1958 iki yıllık kümülâtif ciltler halinde dünyanın hemen her yerinde, kütüphanelerde hizmete sunulmuştur.

Readers' Guide to Periodical Literature.

Çok kullanılan bir makaleler bibliyografyasıdır. Hemen hemen her tip kütüphane koleksiyonları arasında bulunabilen 120 kadar dergideki makalelerin künyelerini, **i h t i v a e d e r.** **M a k a l e l e r i n k ü n y e l e r i** yazarının soyadına ve makalenin konusuna göre alfabetik sıraya konulmuştur. Şiir, hikâye, dram v.b. edebî türler, yazarlarının soyadları ve taşıdıkları başlıklarla yer alırlar. 1900 den 1935 yılına kadar ayda bir ve ondan sonra, temmuz ve ağustos ayları hariç, 15 günde bir yayınlanmaya başlamıştır. 1935 yılına kadar, 3, 4, 5 yıllık kümülâtif ciltleri hazırlanmıştır. 1935 yılından sonra kümülâtif ciltleri 2

yıllık olarak yayınlanmaktadır. **Abridged Readers' Guide**, Okul kütüphaneleri ve küçük halk kütüphanelerinin koleksiyonları arasında bulunabilecek 35 kadar dergideki makalelerin indeksidir. 1935 te yayınlanmaya başlamıştır. Haziran, temmuz ve ağustos ayları hariç aylık olarak yayınlanır. Her 2 yılda bir, kümülâtif ciltleri hazırlanır.

Book Review Digest

1905 te yayınlanmaya başlamıştır. Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere'de yayınlanan 75 kadar genel konulu dergide eleştirmeleri yapılan eserleri, eleştirmelerden örnekler vermek, eleştirmelerin yapıldığı dergilerin isim, numara ve sayfalarını belirtmek suretiyle tanıtan tahlili bir bibliyografyadır. Senede ortalama olarak 4000 kadar eser tanıtır. Bibliyografya 2 kısımdan meydana gelir. Birinci kısımda tanıtılan eserlerin bibliyografik künyeleri yazarlarının soyadına göre alfabetik sırada toplanmıştır. İkinci kısımdan eser adına ve konuya göre aranıldığı zaman faydalanılmak mümkün olabilmektedir. Şubat ve haziran ayları hariç aylık olarak yayınlanır ve her iki senede bir 2 yıllık kümülâtif ciltleri çıkarılır.

Children's Catalog

1909 da yayınlanmaya başlamıştır. Çocuk kütüphanelerine ve okul kütüphanelerine kitap seçme konusunda yararlı olabilmek amacıyla hazırlanmaktadır. **The Standard Catalog Series**'e dahildir. Esas cilt ve yıllık ekler şeklinde yayınlanmaktadır. Esas cilt her beş senede bir gözden geçirilmek suretiyle hazırlanır ve yayınlanır. 1956 da 9. basımı yani, dokuzuncu beş seneliği yayınlanmıştır. Eser 4 kısımdan meydana gelmektedir. 1. kısım yazar, kitap adı, ve eserin hazırlanmasında emeği geçenleri bir tek alfabetik sırada toplanan ve tanıtılan eser hakkında tam bilgi veren bölümdür. Her bibliyografik künyenin sonunda Dewey Desimal Tasnif numaraları ile Wilson Müessesesinin hazırlamakta olduğu basılı katalog fişlerinin temin edilebileceği belirtilmektedir. (W) harfi eserin basılı katalog fişlerinin mevcut olduğunu, (*) işareti kitabın tavsiye edilebilecek durumda olduğunu, (**) işareti kitabın okul ve çocuk kütüphaneleri için muhakkak alınması gerektiğini, (Fic) kısaltması bibliyografik künyesi verilen kitabın roman olduğunu, (SC) harfleri kitabın hikâye kitabı olduğunu, (E) harfi kitabın kolay kitaplardan olduğunu, (Pam) kısaltması kitabın broşür halinde olduğunu belirtmek suretiyle, kitap seçme ve satınalma konusunda kütüphaneciye ve okuyuculara faydalı olabilmektedir. 2. kısım, Dewey Decimal Klâsifikasyona göre düzenlenmiştir. Üstlenilen konularda hangi kitapların yayınlanmış olduğunu belirtmesi bakımından faydalı olabilmektedir. 3. kısım, 1. sınıftan 9. sınıfa kadar muhtelif sınıflar için hangi kitapların daha uygun

olduğunu belirten bir bölümdür. 4. kısım ise Children's Catalogda yayınları bulunan yayınevlerinin adreslerini ihtiva eden bölümdür.

International Index, A Guide to Periodical Literature in the Social Sciences and Humanities.

Sosyal ilimler ve umanite konusunda yayınlanmış 170 süreli yayın içerisinde bulunan makalelerin yazar ve konusuna göre düzenlenmiş bir bibliyografyasıdır. Özellikle, tarih, siyasi ilimler, sosyoloji, psikoloji, ekonomi, din, müzikoloji v.b. konulardaki süreli yayınları taramak suretiyle malzeme toplar. Üç ayda bir yayınlanır, yıllık kümülâtif ciltleri ile üç yıllık kümülâtif ciltleri yayınlanmaktadır.

Industrial Arts Index

Ticaret, maliye, tatbiki ilimler, teknoloji, ve ilgili konularda yayınlanmakta olan 200 kadar süreli yayında yayınlanan makaleleri yazar adına ve konularına göre sınıflandıran bir makaleler bibliyografyasıdır. 1957 de yayımına son verilmiş, ticaret, maliye, bankacılık, sigorta, âmme idaresi, ve endüstri konusunda yayınlanan dergilerdeki makaleler 1958 yılından itibaren **Business Periodicals Index** adıyla yayınlanmaya başlayan yeni bir bibliyografyada toplanmaya başlamıştır. Teknoloji, kimya ve kimya sanayii, eronotik, metalürji ve diğer ilgili konulardaki makaleler de 1958 itibaren yayınlanmaya başlayan **Applied Science and Technology Index** te toplanmaya başlanmıştır. Bu da, **Business Periodicals Index** gibi, aylık olarak yayınlanmaktadır.

Index to Legal Periodicals

1908 de yayınlanmaya başlamıştır. Hukuk ve ilgili konularda yayınlanan 200 den fazla dergide bulunan makalelerin yazar adı ve konularına göre düzenlendiği bir bibliyografyadır. Eserin sonunda eleştirmeleri yapılan hukuk kitaplarına da yer verilmekte, eleştirmelerden parçalar alınmak suretiyle kitapların daha iyi tanıtılmasına gayret edilmektedir. Bu bibliyografya, Amerikan Hukuk Kütüphaneleri Derneği için Wilson Müessesesi tarafından hazırlanmakta ve yayınlanmaktadır. Aylık olarak yayınlanır, yıllık ve 3 yıllık kümülâtif ciltleri çıkarılır.

Agricultural Index

1916 dan beri yayınlanmaktadır. Ormancılık, bahçecilik, sütçülük, tavukçuluk, konservecilik biyoloji ve bunlarla ilgili konularda yayınlanan 115 kadar dergideki makalelerin konu bibliyografyasıdır. Tarım Bakanlığı ve devlete bağlı tohum islâh istasyonlarının yayınladıkları dergilerdeki makaleler de bu bibliyografyaya alınır. Aylık olarak yayınlanır, yıllık ve 3 yıllık kümülâtif ciltleri de çıkarılmaktadır.

The Standard Catalog Series

Bu seriye, **Children's Catalog, Fiction Catalog, Standard Catalog for**

Hing Shool Libraries ve Standard Catalog for Public Libraries dahildir. Bu bibliyografik eserlerdeki kitaplar tecrübeli ve müteahhasıs kütüphaneciler tarafından seçilmektedir.

Fiction Catalog

İngilizce olarak yayınlanmış her nevi telif tercüme romanların bibliyografyasıdır. Yazar adı, kitap adı ve konu tek bir alfabetik sırada bulundurulmak suretiyle yeni kitapları tanıttığı gibi yeni basımları yapılmış kitaplar hakkında da bilgi verir. Tam bir bibliyografik künyeden başka gerekirse romanların kısa bir özeti de verilir. Bibliyografik künyede yazarın doğum ve ölüm tarihleri imkân nisbetinde yazılır. Romanın basılı Wilson kitap fişlerinin mevcut olduğu (W) harfiyle, romanın filme alındığı (m p) kısaltmasıyla, gösterilir. (*) işareti kitabın tavsiye edilebilir olduğunu, (**) işareti kitabın şiddetle tavsiye edilebileceğini, (y) harfi kitabın 14-20 yaşındaki gençler için yazıldığını belirtmek suretiyle bu bibliyografyadan faydalanacaklara fikir vermektedir. Aşağıdaki maksatlar için kullanılabilir:

1 — Küçük kütüphaneler için ilk plânda satın alınması gereken kitapların isimlerini verir. Yukarıda bahis konusu edilen harfler veya işaretlerle, kitabın önemini belirtir.

2 — Müracaat servislerinde bibliyografya olarak kullanılır. Özet ve eleştirmelerden alınan iktibaslarla kitabı tanıtır.

3 — Öğretmenlere kitap tavsiye etme konusunda rehberlik eder.

4 — Kütüphanecilik okullarında genç kütüphanecileri yetiştirme işlerinde ve kütüphanenin hizmet ettiği çevrenin kültürel ve sosyal durumlarına göre kitap seçebilme çalışmalarında faydalı olur.

5 — Mesleklerle göre kitap tavsiye etmekte faydalı olur.

Standard Catalog for Public Libraries

İlk olarak 1934 te yayınlanmaya başlamıştır. Küçük ve orta büyüklükte halk kütüphanelerinin romanların haricinde ki eserleri tanımlarına yardımcı olur. 1934 te çıkan ilk basımı o tarihe kadar yayınlanmış eserlerden 12.300 ünü tanıtır. Her yıl çıkarılan ekleri ile de 800 kadar eser hakkında bilgi verir. Eser 3 kısımdan ibarettir:

1. Kısım, Dewey Decimal Klâsifikasyona göre tertiplenmiştir. Her eser hakkında tam bir bibliyografik bilgiden başka, eserin fiyatı, tavsiye edilen konu başlıkları, Library of Congress'in basılı kitap fişlerinin sipariş numaraları, Wilson basılı kitap fişlerinin mevcut olup olmadığı ve eser hakkında tahlili ve tenkidi bilgiler verilmektedir.

2. Kısım, yazar, kitap adı konu ve tahlili indexten ibarettir.

3. Kısımda, eserde yayınladığı kitaplar bulunan yayınevlerinin açık adresleri verilmektedir. SCPL, 1. Kitap satınalma işlerinde rehber ola-

rak, 2. Belirli konularda yayınlanmış eserleri tesbit etmekte, 3. Kütüphane kataloglarının hazırlanmasında, 4. Kütüphanecilik okullarında kitap seçme v.b. pratik çalışmalarda faydalı olmaktadır.

Standard Catalog for High School Libraries.

1926 dan beri yayınlanmaktadır .Ortaokul ve lise seviyesindeki okular için yazılmış kitaplardan seçilerek hazırlanmıştır. **Standard Catalog for Public Library**'nin benzeridir.

Union List of Serials in Libraries of the United States and Canada

Union List of Serials, American Library Association'ın Danışma Kurulu ile yapılan işbirliği sonucunda yayınlanmıştır. Süreli yayınların eser adına göre alfabetik sıraya konulmasıyla meydana getirilmiş olan bu toplu katalogda Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada kütüphanelerinde bulunan her dilde ve her konudaki periyodik eseslere yer verilmiştir. İlk olarak 1927 de yayınlandığı zaman 225 kütüphanede bulunan 75.000 kadar süreli yayın yer almakta idi. 1943 te yayınlanan 2. basımı 8+3065 sayfa tutmakta ve 650 kütüphanede bulunan 120.000 kadar süreli yayının ismini ihtiva etmekte ve süreli yayınların hangi kütüphanelerde bulduklarını belirtmektedir. Bilhassa Birleşik Amerika ve Kanada da bulunan kütüphanelerde araştırma yapanların son derece faydalandıkları bu eser, kütüphaneler arası iare işlerinde de çok kullanılmaktadır. Eserde, devlet neşriyatı, üniversite, bilim kurulları v.b. teşekküllerin idare heyeti raporları, almanaklar, armağan kitapları, tarım araştırma istasyonları raporları ve millî ve milletlerarası kongre zabıtları dışında kalan bütün süreli yayınlar yer almaktadır. **Union List of Serials**'ın 2 basımı 31 Aralık 1940 tarihine kadar kütüphanelere girmiş olan süreli yayınlar hakkında bilgi verir. Ayrıca, 1941 - 1943 ve 1944 - 1949 yıllarında kütüphanelerin koleksiyonlarına dahil edilen süreli yayınları içine alan 2 ek cildi de vardır. Bu süreli yayınlar toplu katalogunda adı geçen dergi ve gazetelerin Amerika Birleşik Devletlerinde ve Kanada da hangi kütüphanelerde buldukları, koleksiyonlarının tamam veya noksan olduğu, koleksiyonlara sahip olan kütüphanelerin dergi ve gazetelerini iare edip etmediği, mikrofilm ve fotokopi imkânlarının mevcut olup olmadığı özel işaretlerle belirtilmiştir.

Education Index

Education Index, Amerika Birleşik Devletleri, Canada ve İngiltere'de yayınlanmakta olan 120 kadar eğitim ve öğretimle ilgili süreli yayın içinde bulunan makaleleri yazar, makale adları ve konularını bir tek alfabetik sırada toplayan, eğitim ve öğretim konusunda yayınlamış kitap ve broşürlere de yer veren bibliyografik bir eserdir. 1929 yılından beri, haziran ve ağustos ayları hariç her ay muntazam bir şekilde ya-

yınlanır, yıllık ve iki yıllık kümülâtif ciltleri de hazırlanır.

Art Index

1929 dan beri yayınlanmaktadır. Arkeoloji, mimari, süsleme sanatları, bahçe mimarisi, heykeltraşlık v.b. konularda yayınlanmakta olan 118 kadar süreli yayının muhteviyatını daha önce gördüğümüz bibliyografyalar gibi verir. Üç aylıktır. Yıllık ve üç yıllık kümülâtif ciltleri de yayınlanmaktadır.

Vertical File Service

1932 den beri yayınlanmaktadır. Daha ziyade kütüphaneler için lüzumlu olan ve bir değer taşıyan broşürleri, küçük kitapları, tek yapraklık, bir doküman değeri taşıyan, basılı evrakı ve teksir suretiyle yayınlanmış olan ilmî yazıları konularına göre alfabetik olarak düzenler. Aylık olarak yayınlanır her sayısında 400 kadar kitap broşür ve küçük kitap hakkında bilgi verir. Yıllık olarak yayınlanan kümülâtif ciltte ortalama 4500 kadar bibliyografik künye bulunur.

Educational Film Guide

1936 da yayınlanmaya başlamıştır. Eğitim ve öğretim amacıyla hazırlanmış olan 16 mm. lik filmleri tanıtır. 3. kısımdan meydana gelen eserin birinci kısmında, film adları alfabetik sıraya konulmuştur. Filmin künyesinde film hakkında tam bir bilgi verildikten başka filmin uzunluğu ve hangi yaştaki seyirciler için hazırlandığı da belirtilmektedir. İkinci kısımda bir konu indeksi, üçüncü kısımda ise, filimlerin temin dileyebileceği kurumların isim ve adresleri verilmektedir. Aylık olarak yayınlanmakta olan EFG'in üç aylık ve yıllık kümülâtif ciltleride hazırlanıp yayınlanmaktadır.

Biography Index

1946 da yayınlanmaya başlamıştır. Wilson Müessesesi tarafından muntazaman taranan ve çeşitli konularda bibliyografyalar hazırlamak için kullanılan 1500 adet seçme süreli yayın içinde geçen biyografik bilgiler, ingilizce olarak yayınlanan ferdi ve toplu biyografya eserlerinde adı geçenler, roman, hatırat, tiyatro eseri şiir kitapları v.b. eserlerde bulunan biyografik bilgiler, New York Time dahil bütün süreli yayımlarda geçen ölüm haberleri hakkında bilgi veren çok faydalı bir yayındır. Biyografyalarının buldukları yerler hakkında bilgi verilirken, portre halinde resimleri bulunan kimselerin, bu resimlerinin nerelerde bulunabileceği de işaret edilmektedir. Üç ayda bir çıkar, yıllık ve üç yıllık kümülâtif ciltleri de yayınlanmaktadır. Wilson Müessesesi bu biyografya indeksinden başka **Current Biography** adlı aylık bir biyografya dergisini muntazaman çıkarmaktadır. Ayrıca, **British Authors, before 1800**, 584 S., **British Authors Nineteen Century**, 667 S., **American Authors 1600-**

1900, 846 S., **Twentieth Century Authors**, 1577 S., **American Composers Today**, **Composers of Yesterday**, **European Composers Today**, ve **Living Musicians** gibi bahsedilmeğe değer biyografya sözlükleri yanılmak suretiyle de faydalı olmaktadır.

Wilson Müessesesi, 1914 yılından beri muntazam bir şekilde yayınladığı **Wilson Library Bulletin** adlı kütüphanecilik dergisi ile ve Kütüphanecilik konusunda çıkan kitap broşür, dergilerde yayınlanan makale ve kütüphanecilik okullarında hazırlanan tezleri tanıtan ve üç ayda bir yayınlanan, yıllık ve üç yıllık kümülâtif ciltleri de hazırlanan ve yayınlanan **Library Literature** ile ve basılı katalog fişleri hazırlamak suretiyle dünya kütüphaneciliğine hizmet etmektedir.

Wilson Müessesesi, yayınladığı bibliyografyalar için, abonelerinden, bütçeleri ve okuyucularına verdiği hizmet ölçüsünde ücret alır. **Cumulâ-tive Book Index**, **Book Review Digest**, **Bibliographic Index**, **Library, Literature, Current Biography and Yearbook**, ve **Biography Index**'in abone ücreti için yıllık bütçesi 200 dolardan aşağı olan bir kütüphaneden, 160.000 Doların üstünde olan kütüphaneye kadar 14 değişik fiyat tespit edilmiştir. Meselâ: **Cumulative Book Index** için, bütçesi 200 Dolardan az olan 10 Dolar, 200 - 300 Dolar olan 12, 300 - 500 Dolar olan 13, 500 - 800 Dolar olan 16, 800 - 1300 Dolar olan 21, 1300 - 2000 Dolar olan 26, 2000 - 3200 Dolar olan 32, 3200 - 5000 Dolar olan 38, 5000 - 10000 Dolar olan 44, 10000 - 20000 Dolar olan 52, 20000 - 40000 Dolar olan 63, 40000 - 80000 Dolar olan 72, 80000 - 160000 Dolar olan 81 ve 160000 Dolar-dan fazla bütçesi olan kütüphaneler de, 90 Dolar abone ücreti öderler.

Çeşitli konulardaki makalelerin bibliyografyaları olan, **Readers' Guide to Periodical Literature**, **Art Index** ve **Education Index** gibi yayınların abone bedelleri ise, kütüphanelerin gördükleri hizmet esasına göre tespit olunur. Bu bibliyografyaların taradığı dergilerden 1-80 ine abone olan kütüphaneler, abone bedeli olarak, her süreli yayın için 40 cent (aşgari abone ücreti 12 Dolardır), 81 - 100 Dergiye abone olanlar, dergi başına 50 cent ve 100 den fazla süreli yayına abone olanlar ise dergi başına 60 cent öderler. Meselâ: 50 dergiye abone olan bir kütüphane **Readers' Guide** için 20 Dolar, 100 dergiye abone olan bir kütüphane ise 60 Dolar ödemektedir. Tatbik olunan bu usul sayesinde, H. W. Wilson Müessesesinin değerli yayınlarından, her kütüphanenin faydalanması mümkün olabilmektedir.

1954 yılının Mayıs ayında çalışmalarını yakından görebilmek için ziyaret etmek imkânını bulabildiğimiz H. W. Wilson Müessesesi, plânlı ve verimli çalışmaları ile ün kazanmış bir yerdir. Yayınlarından ancak bir kısmını tanıtmaya çalıştığımız Wilson Müessesesinin çalışmaları

ve dünya kütüphaneciliğine olan sonsuz hizmeti gerçekten takdir ve saygı ile anılmağa değer.

Faydalanılan eserlerin bibliyografik künyeleri :

The cataloging and indexing services, Revised ed. New York 1953 H. W. Wilson Company. 32. S. 8°

How to use the children's catalog, The standart catalog for high school libraries. New York (t. y.) The H. W. Wilson Company. 14 S. 8°

How to use the readers' guide to periodical literature and other indexes. New York 1953 The H. W. Wilson Company. 16 S. 8°

Lawler, John: **The H. W. Wilson Company, half a century of bibliographic publishing**. Minneapolis 1953 University of Minnesota Press. 207 S. 8°

Wilson publications 1960. New York 1960 The H. W. Wilson Company 31 S. 8°

Winchell, Constance W. : **Guide to Reference books** 7. ed. Chicago 1951 American Library Association. XVIII + 645 S. 4°

H. W Wilson Müessesesi yayınlarından Milli Kütüphane Müdürlüğünce abone olunanlar